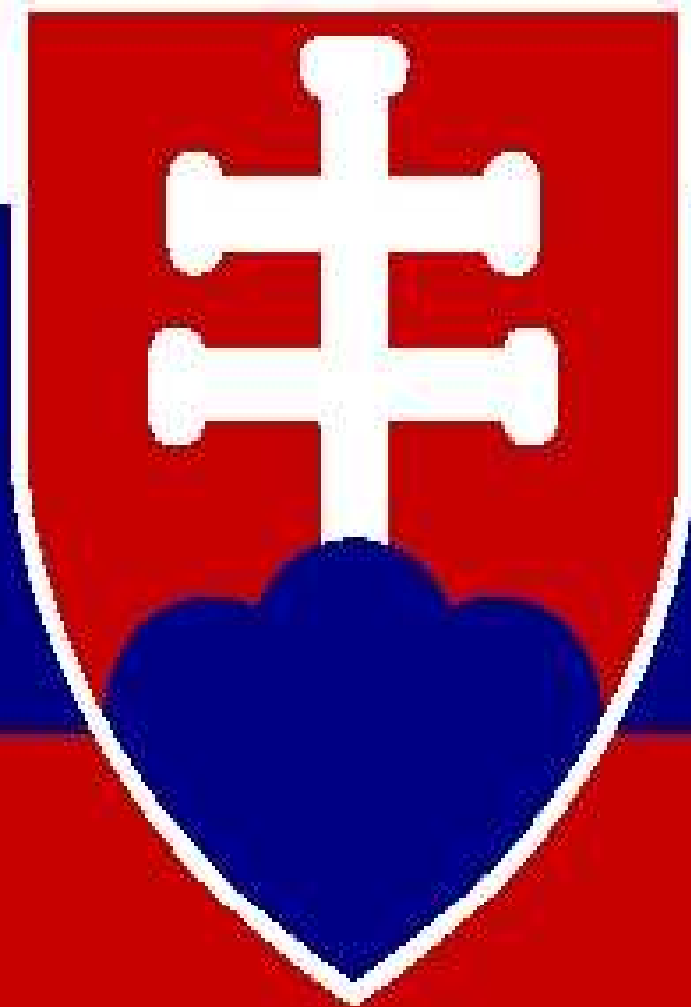

Peniaze a inflácia

Michaela Hromjaková

Peter Fencák

Ciel' práce

Odpovedá miera inflácie v dlhom období približne rozdielu medzi rastom peňažnej zásoby a rastom reálneho domáceho produktu?

Čo sú peniaze?

- prostriedok smeny
- aktívá s vysokým stupňom likvidity

Dopyt(poptávka) po peniazoch

- snaha držať peňažné zostatky namiesto iných aktív
- *transakčné zostatky* x *opatrnostné zostatky*
- udržiavať transakčné zostatky si vyžaduje nesúlady medzi príjmami a výdajmi
- *úrok* je nákladom držby peňažných zostatkov(nákladom obetovanej príležitosti)
- porovnávanie transakčných nákladov s úrokom z menej likvidných aktív → výška transakčných nákladov
- opatrnostné zostatky chcú ľudia držať, lebo majú nižšie riziko

Dopyt(poptávka) po peniazoch

- \uparrow úroková miera \rightarrow \downarrow transakčné i opatrnostné zostatky
- \uparrow dôchodok \rightarrow \uparrow transakčné i opatrnostné zostatky
- *nominálna úroková miera* je nákladom držby peňazí, preto je rozhodovanie osoby medzi peňažnými zostatkami a úrok vynášajúcimi aktívami ovplyvnené ňou a nie reálnou úrokovou mierou
- nominálna: $M_d = M_d(t, Y, W, r_n) \rightarrow M_d = M_d(Y, r_n)$
- reálna: $M_d/P = M_d/P(Y, r_n)$

Rovnováha trhu peňazí

- rovnováha trhu peňazí znamená, že ľudia v súhrne držia práve toľko peňažných zostatkov, koľko ich držať chcú
- peňažná zásoba sa rovná sume „poptávaných“ peňažných zostatkov

$$M_s = M_d(Y, r_n)$$

$$M_s/P = M_d/P(Y, r_n)$$

Inflácia

- infláciu správne vysvetlíme len tak, keď k nej budeme pristupovať skrz „nabídku“ a „poptávku“ po peniazoch
- inflácia je peňažný jav vyvolaný nadmernou emisiou peňazí

$$M_s = M_d \quad \rightarrow \quad M_s = P * M_d / P \quad \rightarrow \quad m_s = \pi - \zeta$$

$$\underline{\pi = m_s - \zeta}$$

π – miera inflácie

ζ – tempo rastu reálnej „poptávky“ po peniazoch

m_s – tempo rastu nominálnej peňažnej zásoby

Inflácia

- rast reálnej „poptávky“ po peniazoch v zásade kopíruje rast reálneho domáceho produktu
- preto možno povedať, že miera inflácie v dlhom období približne odpovedá rozdielu medzi rastom peňažnej zásoby a rastom reálneho domáceho produktu

Praktická časť

„Dost' bolo teórie.“

Skúmané krajiny

- Česká republika
- USA

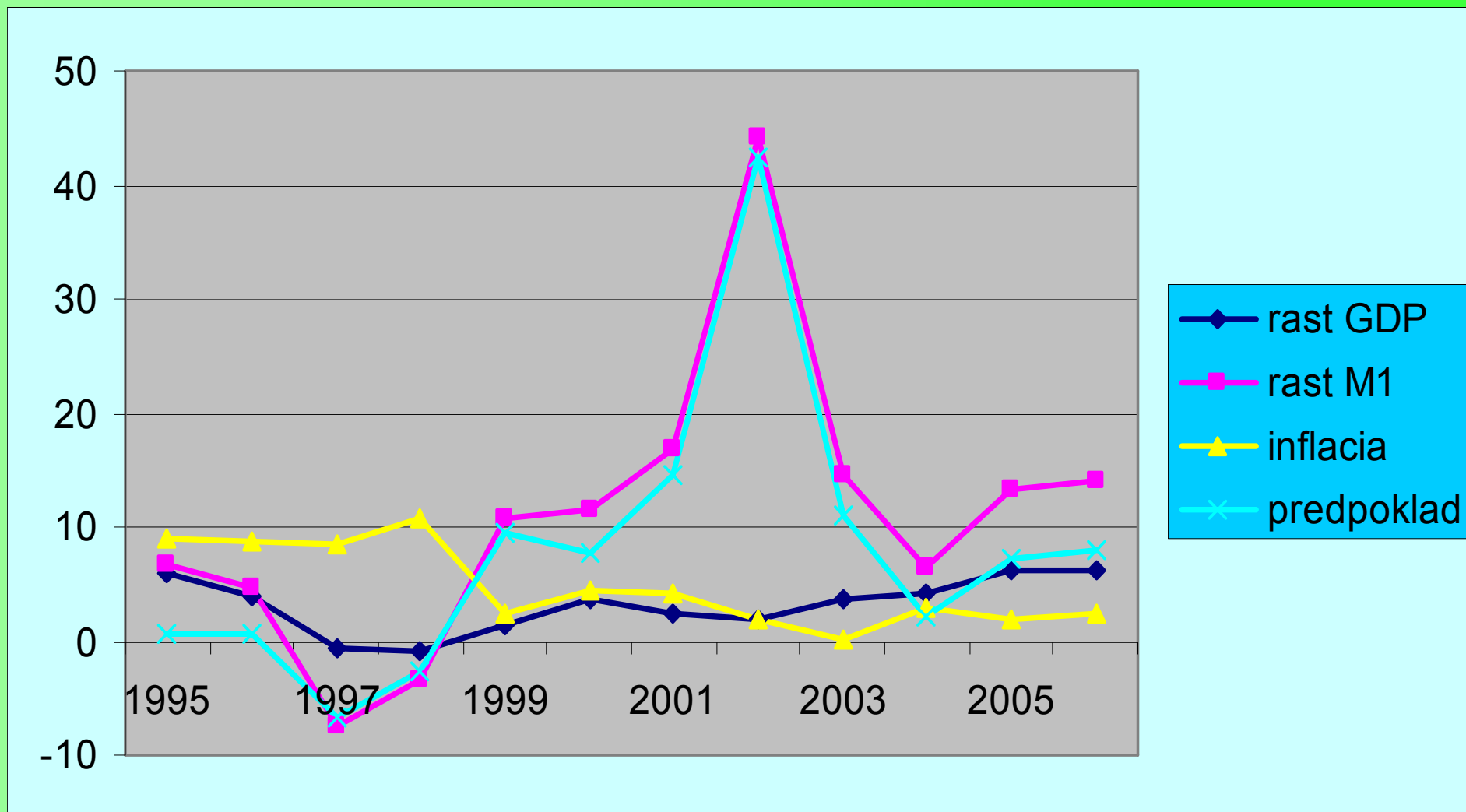
Použité údaje:

- ročný rast HDP
- money supply, v národnej mene M1
- M2 pre ČR, M3 pre USA
- inflácia

Česká republika - M1

CR M1	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<u>rast GDP</u>	6	4	-0,7	-0,8	1,3	3,6	2,5	1,9	3,6	4,2	6,1	6,1
<u>rast M1</u>	6,71	4,75	-7,34	-3,44	10,85	11,42	16,95	44,25	14,55	6,44	13,30	14,00
<u>inflácia</u>	9,1	8,8	8,5	10,7	2,5	4,4	4,1	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5
<u>predpoklad</u>	0,71	0,75	-6,64	-2,64	9,55	7,82	14,45	42,35	10,95	2,24	7,20	7,90
<u>rozdiel</u>	-8,39	-8,05	-15,14	-13,34	7,05	3,42	10,35	40,55	10,85	-0,56	5,30	5,40

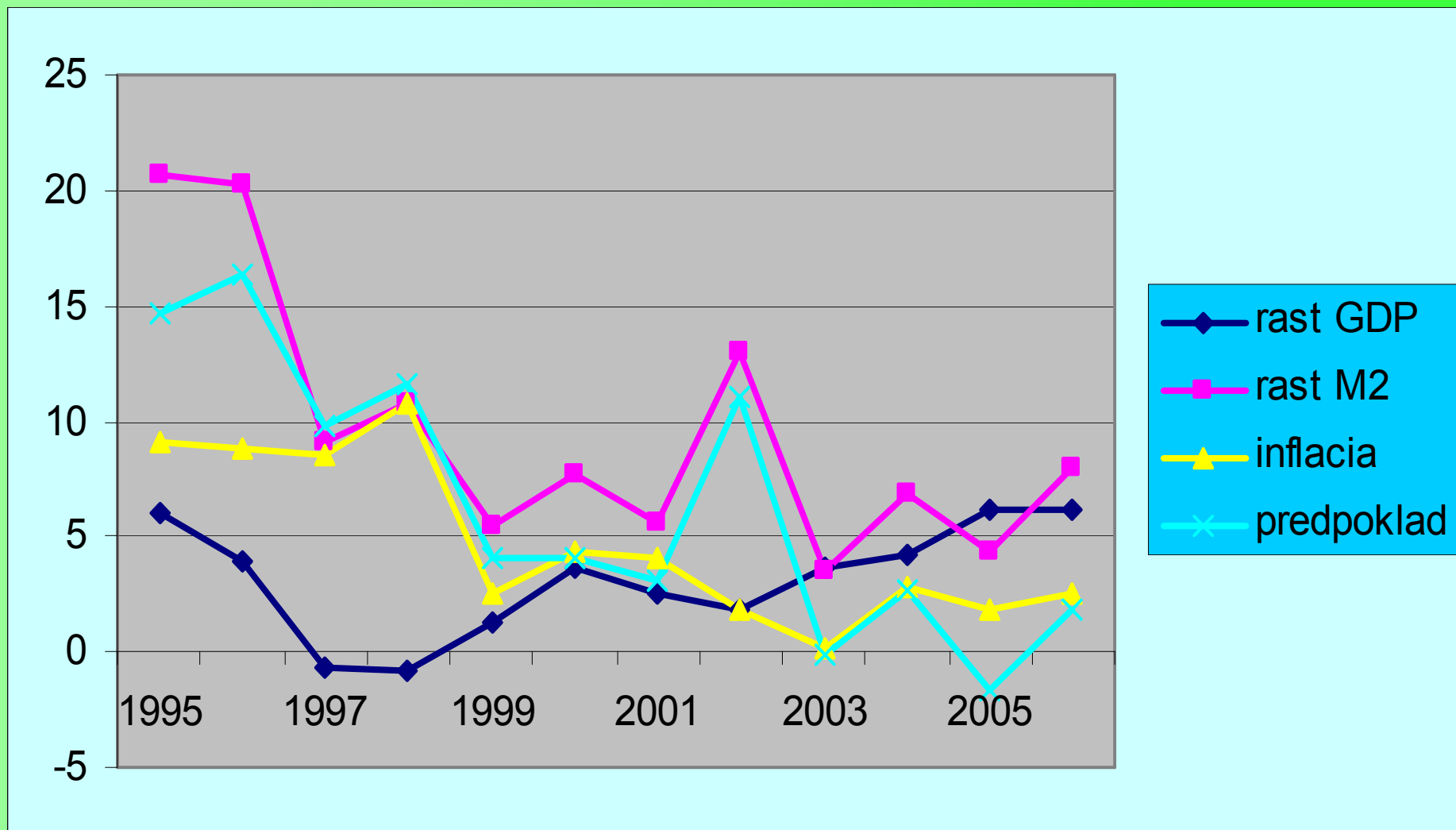
Česká republika - M1

Česká republika – M2

CR M2	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<u>rast GDP</u>	6	4	-0,7	-0,8	1,3	3,6	2,5	1,9	3,6	4,2	6,1	6,1
<u>rast M2</u>	20,7	20,3	9,1	10,8	5,4	7,7	5,6	13,0	3,5	6,9	4,4	8,0
<u>inflácia</u>	9,1	8,8	8,5	10,7	2,5	4,4	4,1	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5
<u>predpoklad</u>	14,70	16,30	9,80	11,60	4,10	4,10	3,10	11,10	-0,10	2,70	-1,70	1,90
<u>rozdiel</u>	5,60	7,50	1,30	0,90	1,60	-0,30	-1,00	9,30	-0,20	-0,10	-3,60	-0,60

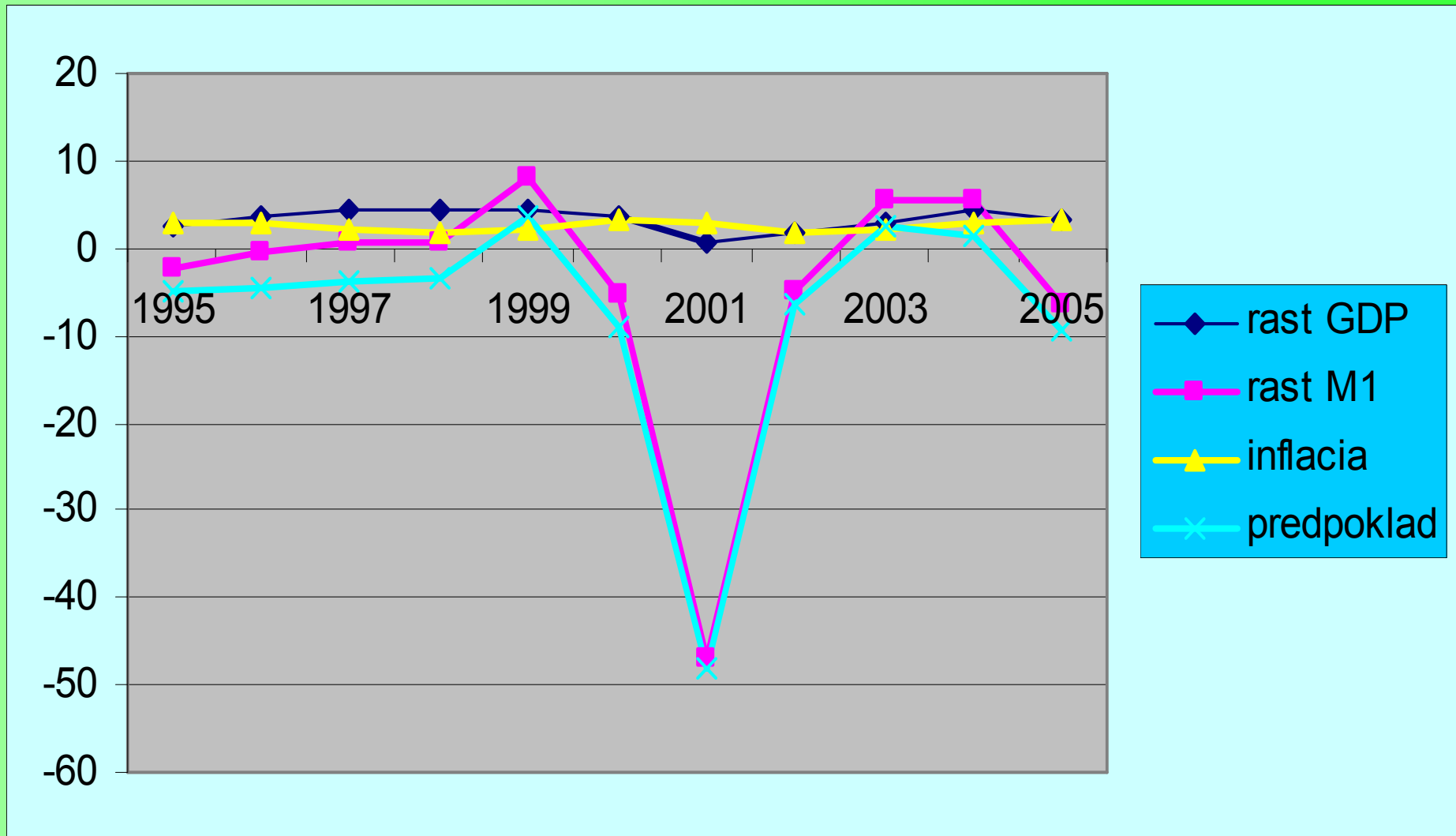
Česká republika – M2

USA – M1

USA M1	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<u>rast GDP</u>	2,5	3,8	4,5	4,2	4,5	3,7	0,8	1,6	2,7	4,2	3,2
<u>rast M1</u>	-2,27	-0,59	0,54	0,73	7,95	-5,46	-47,16	-4,79	5,32	5,63	-6,28
<u>inflácia</u>	2,8	2,9	2,3	1,6	2,2	3,4	2,8	1,6	2,3	2,7	3,4
<u>predpoklad</u>	-4,77	-4,39	-3,96	-3,47	3,45	-9,16	-47,96	-6,39	2,62	1,43	-9,48
<u>rozdiel</u>	-7,57	-7,29	-6,26	-5,07	1,25	-12,56	-50,76	-7,99	0,32	-1,27	-12,88

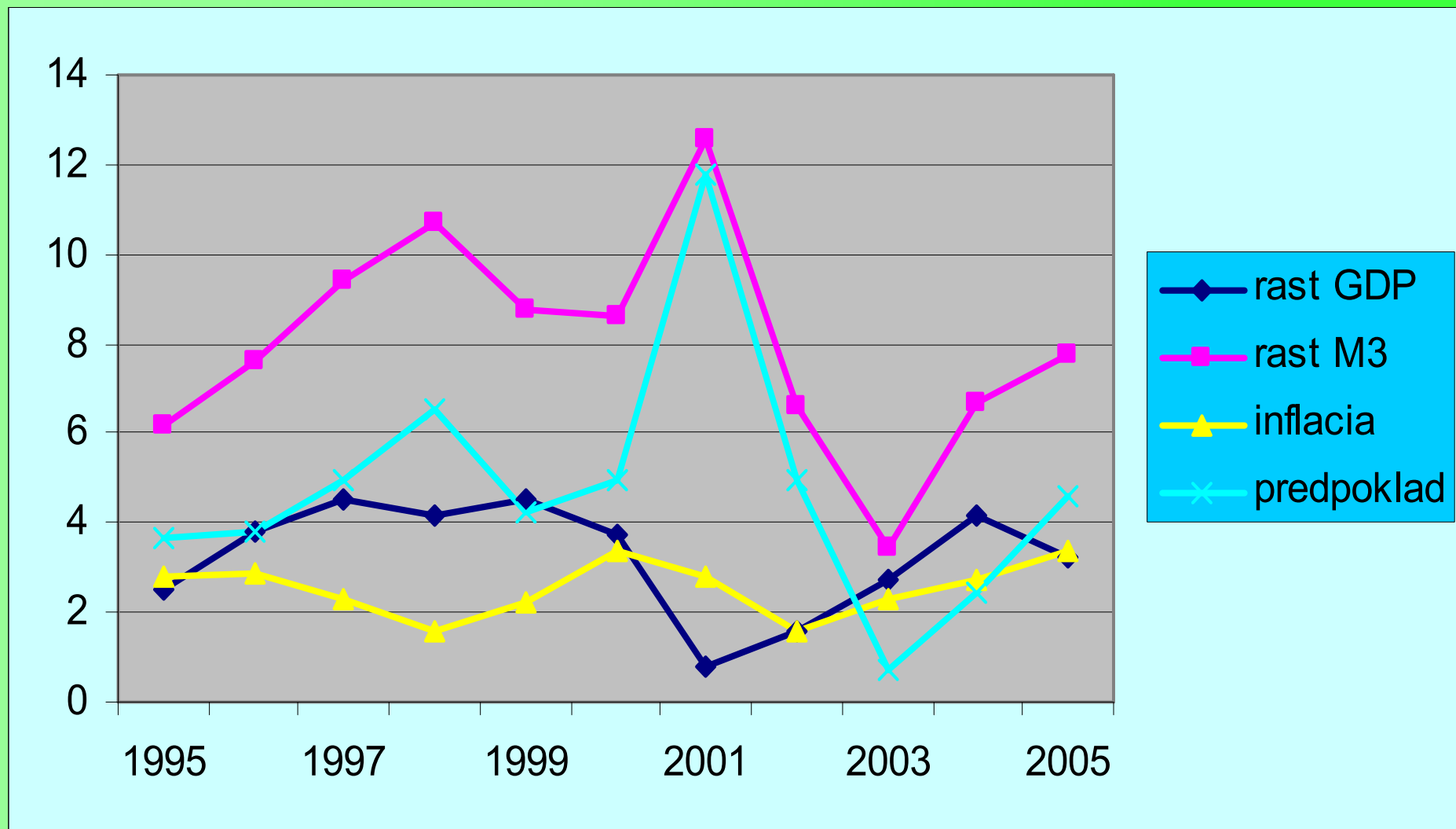
USA – M1

USA – M3

USA M3	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<u>rast GDP</u>	2,5	3,8	4,5	4,2	4,5	3,7	0,8	1,6	2,7	4,2	3,2
<u>rast M3</u>	6,15	7,61	9,42	10,73	8,74	8,63	12,55	6,58	3,43	6,65	7,77
<u>inflácia</u>	2,8	2,9	2,3	1,6	2,2	3,4	2,8	1,6	2,3	2,7	3,4
<u>predpoklad</u>	3,65	3,81	4,92	6,53	4,24	4,93	11,75	4,98	0,73	2,45	4,57
<u>rozdiel</u>	0,85	0,91	2,62	4,93	2,04	1,53	8,95	3,38	-1,57	-0,25	1,17

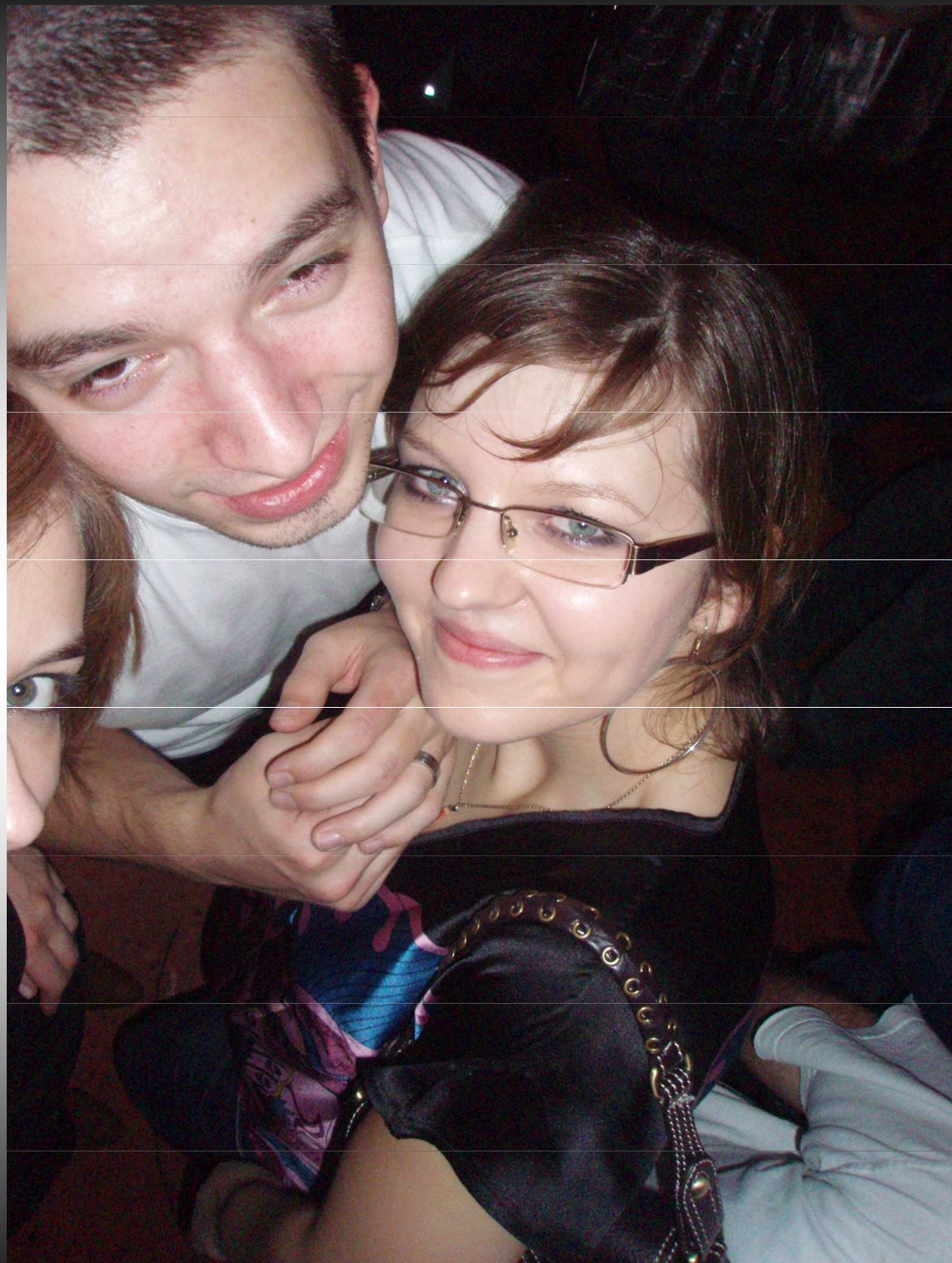
USA – M3

Zdroje

- Burda, Michael C. - Wyplosz, Charles. *Macroeconomics :a European text*. 4th ed. Oxford : Oxford University Press, 2005.
- Holman, Robert. *Makroekonomie :středně pokročilý kurz*. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2004.
- unstats.un.org
- www.euroekonom.com
- www.federalreserve.gov
- WWW.CZSO.CZ

Ďakujeme
za
pozornost'

The experiment is over.